

HANDLINGSPROGRAM TIL

KULTURSTRATEGIEN 2018 - 2021

1. Kulturelle samlingspunkter

1.1 Farleden

Nordland har vel en fjerdedel av kystlinja i landet. Her har folk levd og utøvd sitt virke.

Det er satt av en rekke spor, objekter og miljøer fra tidligere tider; handelssteder, bygninger og anlegg som vitner om folks liv, fartøy, seilingsmerker og et landskap preget av folk og aktivitet. Dette er det viktig å få dokumentert. Ikke minst er det også viktig å sette alle objektene sammen til en helhet for å dokumentere fortellingen om Nordlands historie. Prosjektet Farleden er nasjonalt, men har ligget på is de siste årene. Det anses som spesielt viktig for Nordland, og bør få en posisjon i forhold til reiselivsutvikling. Det må derfor vurderes hvordan reoppstart kan skje, og hvilket innhold som skal legges i prosjektet.

Prosjektperiode

Prosjektet Farleden vurderes for fortsettelse i 2019 enten som del av nasjonalt prosjekt eller som et prosjekt for Nordland.

1.2 Sulitjelma

Fylkeskommunen arbeider sammen med Fauske kommune, Næringssselskapet Fauna i Fauske og Riksantikvaren (RA) om utvikling av Sulitjelma musealt og som reiselivsmål (skiturisme og gruvehistorie). Som en del av dette lager kommunen en kulturminneplan, og fylkeskommunen vil i 2018 registrere tilstanden på flere bygg og anlegg. Basert på dette vil man i de neste årene jobbe for å få til en positiv utvikling i Sulitjelma basert på sentrale kulturminner- og miljøer som forteller gruvehistorien og om stedets landskapsog naturverdier.

Prosjektperiode

Dette er et pågående prosjekt som vil pågå i hele perioden.

1.3 Henningsvær

RA har sammen med Vågan kommune til vurdering om Henningsvær skal få en kulturmiljøfredning. RA har til sammen bevilget 7,5 mill. kroner til bevaring av kystkulturen i Henningsvær. Midlene er blant annet brukt til bygningsvernstiltak. Oppfølging og veiledning av prosjektene tilligger Nordland fylkeskommune. Det er også fylkeskommunene som innstiller og bevilger tilskuddsposten fra RA. Lokalt er det prosjektet «Henningsvær nye tider» som skal sikre framdrift og koordinering i dette arbeidet.

Prosjektperiode

Midlene som avsettes hos RA blir gjort i deres årlige budsjetter. Hvor lenge tilskuddsposten vil eksistere er usikkert, men det forventes at dette minimum vil pågå fram til 2021.

1.4 SKREI

Prosjektet handler om å bygge opp Storvågar med historien om skreien sammen med de institusjonene som finnes der i dag. Stedets historie skal også fortelles. Det skal videre legges vekt på å fortelle historien om Lofotfisket. Skreien skal følges fra den er yngel til den dukker opp som ingrediens i måltider internasjonalt. Historien vil også inneholde fortellingen om hvordan skreien og tørrfisker har påvirket resten av Norge, Europa og verden. Vi vil invitere alle våre venner til å oppleve Skreien hos oss. Prosjektet skal også løfte fiskerinæringen og matinteressen.

Prosjektperiode

Forprosjekt er igangsatt og ledes av Museum nord med kommunen og fylkeskommunen i organiseringen. Hovedprosjekt vil starte opp når finansieringen foreligger.

1.5 Bodøsjøen

I Bodøsjøområdet er det lokalisert flere institusjoner; Friluftsmuseet, Jektefartsmuseet, Norsk Luftfartsmuseet, Anlegg 96, Nordland fylkeskommunes kultursenter med blant annet Ludvik Filip-rommet, Galleri Bodøgaard og rester etter en krigsfangeleir. Det er også et sted med mange kulturminner. Ikke minst har Nordlandsmuseet tilrettelagt stien opp til Vågøynes med informasjon. En samordning av alle institusjonene kan bidra til å få til et bedre tilbud og bedre utnytting av ressursene slik som felles profilering, parkering og servering.

Prosjektperiode

Dette samarbeidsprosjektet bør være på plass før Jektefartsmuseet åpner. Prosjektet vil kreve at det etableres et samarbeidsprosjekt med alle institusjonene og Bodø kommune.

1.6 Industristedene

Nordland er et industrifylket og har vært dette siden slutten av 1800 tallet. Markante industristeder er Melbu, Sulitjelma, Glomfjord, Mosjøen, Mo, Narvik og Kjølsvik. Historien om disse stedene må fortelles og utvikles til en del av reiselivssatsingen i fylket. Prosjektet må også ses som en del av Bodø kommunes eventuelle status som europeisk kulturhovedstad.

Prosjektperiode

Dette er en ide som må konkretiseres mer. Ideen bør modnes fram til slutten av perioden 2021, og vurderes med et mulig forprosjekt i 2020.

2. Europeisk kulturhovedstad

2.1 Søknadsprosess

Bodø kommune arbeider sammen med blant andre fylkeskommunen og Nord universitet med en søknad om å få europeisk kulturhovedstadstatus (ECoC) i 2024. Fristen for å sende søknaden er i oktober 2018. Juryens svar vil foreligge høsten 2019.

Prosjektperiode

Arbeidet med søknaden vil pågå fram til oktober 2018.

2.2 Involvering av by- og regionsentrene samt motivere for ECoC

Det er allerede igangsatt et arbeid for å motivere kommunene og institusjoner i fylkets by- og regionsentra for å finne ut hva de kan bidra med i forbindelse med ECoC. Dette vil være prosjekter som også vil få betydning for omlandet til disse kommunene.

Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for å sikre at ECoC er noe som gavner hele fylket. Det vil bli iverksatt egne prosjekter i fylket for å motivere for ECoC

Prosjektperiode

Arbeidet er startet opp og pågår i 2018 og 2019

3. Mangfold, bredde og rekruttering

3.1 Mentorordning for unge talenter

Etablere en mentorordning for unge utøvende og skapende talenter, der man kobler unge med erfarne utøvere. Dette kan gjøres i form av et strukturert samarbeid mellom UKM Nordland, kommunene, kulturskolene og profesjonelle kunst- og kulturinstitusjoner. Satsingen vil kreve prioritering av fylkeskommunale ressurser. Med egne ressurser kan en også søke etter tilleggsfinansiering fra eksterne nasjonale eller internasjonale midler.

Prosjektperiode

Vurderes for oppstart 2019.

3.2 Folkehelse-, integrering- og miljø-temaer via DKS

Utvide DKS med produksjoner som tar opp relevante samfunnstemaer som belyses via kulturproduksjoner tilpasset skolenes behov i forhold til mål i den generelle delen av læreplanene som f.eks. folkehelse og livskunnskap, demokrati og medborgerskap samt bærekraftig utvikling. Realiseres i samarbeid med skolen og aktuelle fagmiljøer.

Prosjektperiode

Vurderes for oppstart 2019

4. Samspill og samarbeid

4.1 Landsdelssamarbeid innen kulturfeltet

Oppfølging av Den nordnorske kulturavtalen, Strategi for visuell kunst i Nord-Norge,

Nordnorsk litteraturstrategi og andre aktuelle landsdelssatsinger.

Prosjektperiode

Hele perioden 2018 - 2021

4.2 Kulturkonferanse

Det skal avholdes en kulturkonferanse årlig. Målgruppen for denne er kulturarbeidere i

fylket. Hensikten vil være å få til faglige løft som samtidig kan skape kontakter mellom

aktørene på tvers av fagområder.

Prosjektperiode

Årlig – med ulike tema

4.3 Internasjonalt samarbeid inkl. Barents, Leningrad, EU og Zhejiang

Innen folkehelsearbeidet og kulturarbeid er det flere prosjekter på gang for å utvikle et

folk til folk samarbeid. Disse samarbeidene er også viktig for å utveksle kompetanse og

erfaring. Internasjonalt samarbeid må brukes i større grad innen kultur, miljø og

folkehelseområdet som virkemiddel for å løfte fagområdene.

Prosjektperiode

Prosjekter pågår og vil vare i hele perioden.

4.4 Samarbeidsavtaler m. frivillig sektor

Samarbeidsavtaler med frivillig sektor er en del av folkehelsearbeidet i fylket. Avtaler

må revideres for flere av samarbeidspartene. Dette gjelder flere organisasjoner på fylkesnivået.

Prosjektperiode

Arbeidet er startet opp og pågår i 2018 og 2019

5. Kultur og livskvalitet

5.1 Regionale ungdomsprosjekter m kultur for uorganisert ungdom

Bidra til realisering av regionale ungdomsprosjekter med uorganisert ungdom der kunst og kultur tas i bruk for å bidra til økt deltakelse i kulturlivet og opplevelse av samhold og mestring.

Prosjektperiode

Oppstart 2019

6 Flerkulturell kultur

6.1 Strategisk utvikling av Artist in Residence

Flere steder inngår i dag i denne ordningen hvor kulturarbeidere kan ha opphold og arbeidsplass ulike steder i fylket. Ordningen er svært populær. Videre utvikling med økning i antallet steder må skje med bakgrunn i ønsker og behov, og ikke minst i fordeling av steder geografisk i fylket.

Prosjektperiode

Evalueringen skal skje i løpet av 2019

6.2 Samproduksjon med flerkulturelle miljøer

Det skal arbeides for at det lages samproduksjoner som i økt grad kan reflektere det flerkulturelle Nordland

Prosjektperiode

Hele perioden.

6.3 Oppfølging av tiltak fra Tilflytterprosjektet

Tilflytterprosjektet er et fylkeskommunalt prosjekt som har stor betydning for bosetting i fylket. Prosjektets effekter for folkehelsen skal sikres.

Prosjektperiode

Dette er et prosjekt som er i gang.

7. Samisk kultur

7.1 Stemmer fra nord

Nordlands kunst- og kulturinstitusjoner har et selvstendig ansvar for samisk kunst og kultur innen sine ansvarsområder for å bidra til å formidle aktuelle og nye stemmer fra nord. Fylkeskommunens veiledningsansvar skal sammen med avtaler og tilskudd brukes for å fremme samisk kunst og kultur.

Prosjektperiode

Hele perioden.

7.2 Samisk litteratur

Nordland fylkeskommune har et særskilt ansvar for at det finnes tilgjengelig litteratur på samisk i fylkesbiblioteket. Innkjøp og komplementering av samisk litteratur bør også sikre en god tilgang på analoge og digitale utgaver i bibliotekene. Fylkeskommunen skal også bidra til kompetanseheving om samisk litteratur og samiske forhold.

Prosjektperiode

Hele perioden

7.3 Samisk kunst i offentlige rom

De fylkeskommunale innkjøp av kunst må sikre at den samiske kunsten er godt representert. Når fylkeskommunen selv har nybygg og rehabiliteringsprosjekt må den samiske kunsten være representert utvalgte steder.

Prosjektperiode

Hele perioden

7.4 Utvikle samiske produksjon for DKS nasjonalt

Nordland fylkeskommune bør, som et fylke hvor alle de samiske språkene er representert, ta et spesielt ansvar for at det lages produksjoner for den kulturelle skolesekken som kan turneres i hele landet. DKS Nordland skal bidra til utvikling av nye samiske produksjoner for Den kulturelle skolesekken.

Prosjektperiode

Fra 2018 og ut perioden

8. Kunst som setter dagsorden

8.1 Forprosjekt - Arktisk arkitektur

De bygde miljøene som er skapt her nord har et særpreg med grunnlag i klima og landskap. Arkitektur som er skapt ut fra våre forutsetninger, har overføringsverdi til andre områder med lignende klima. Også til arkitekter, ingeniører og håndverkere fra disse stedene. Det må utredes om dette kan være grunnlag for etablering av undervisningsopplegg knyttet til fag- og universitetsmiljø. Dette kan bidra til å trekke kunstnere, arkitekter, ingeniører og andre fagfolk til fylket.

Prosjektperiode

Et forprosjekt kan settes i gang i 2019.

9 Arenaer og visningssteder

9.1 Utvikling av Nordland kultursenter - kulturelt innhold

Kultursenteret eies av Nordland fylkeskommune. De har en stor bygningsmasse med potensiale for ulike funksjoner. Innholdet i bygningene må ses i sammenheng med utviklingen i Bodøsjøen og hvordan dette kan utvikles for å oppnå en helhetlig kulturell satsing i området.

Prosjektperiode

Avklaringen vil være ferdig i løpet av 2019.

9.2 Produksjonslokaler for DKS

Realisering av egnete produksjonslokaler for Den kulturelle skolesekken i Nordland

Prosjektperiode

Det tas sikte på at lokalene er på plass i løpet av 2018

9.3 Forprosjekt - Samarbeid med kommunene om bibliotekene som kunst- og kulturformidlingsarenaer

Det er på gang et arbeid et samarbeid med bibliotekene i de største byene i fylket om deres rolle som arena for kunst- og kulturopplevelser. Arbeidet må utvides til også å inkludere de andre kommunene.

Prosjektperiode

Oppstart 2019

9.4 Videreutvikling av Figurteater i Nordland

Forprosjekt som skal bidra til realisering av hensiktsmessig lokaler til teaterproduksjon i Stamsund og samtidig videreutvikle Figurteatret til et internasjonalt produksjonssted for visuell kunst og nasjonalt senter for frie scenekunstgrupper.

Prosjektperiode

Forprosjekt bør ferdigstilles i løpet av 2019

9.5 Årlig UNG kulturfestival i by- og regionsentrene (ett sted pr år)

Realisere UNG kulturfestival i samarbeid med kommunene i Nordland som et ledd i utvikling av Den kulturelle skolesekken.

Prosjektperiode

Forprosjekt i 2018 med oppstart i 2019

9.6 Hovedprosjekt Nordlandsruta

Nordlandsruta er et samarbeidsprosjekt mellom turistforeningene, Statskog, Reindriftsinteressene, Nasjonalparksenteret og Nordland fylkeskommune. Det tar sikte på å utvikle et folkehelseperspektiv innen opplevelsesnæringene. Turstien på langs i Nordland kan bli et godt reiselivsprodukt.

Prosjektperiode

Prosjektet er treårig og starter opp i 2018.

10 Kultur og næringer

10.1 Verdensarv

Vega er eneste verdensarvområde i Nordland. Det er behov for å ha en tettere dialog og samarbeid mellom nasjonale, regionale og lokale myndigheter med tanke på utviklingen og forvaltningen av området. Dette omfatter blant annet besøksforvaltning, profilering og planlegging.

Prosjektperiode

Det forventes at dette vil være et langsiktig arbeid for å sikre en bærekraftig utvikling i verdensarvområdet. Besøksforvaltningsarbeidet er igangsatt, og det vil i løpet av 2018 avklares i fylkeskommunen hvordan regionalt nivå bør jobbe med verdensarv.

10.2 Digitalisering av info om kulturfeltet i Nordland, inkl. kart og oversikter

Viktige kulturminner, kulturarrangement og naturmiljøer bør som del av en satsingen på opplevelsesnæringene kartfestes digitalt og synliggjøres på digitale plattformer.

Prosjektperiode

Tiltaket bør starte opp i 2018

10.3 Fotefar mot nord – evaluering

Fotefar mot nord ble etablert på 1990-tallet. I dag er det en mangelfull oppfølging og vedlikehold av prosjektet. Det vil i 2018/19 bli tatt kontakt med Troms, Finnmark og Namdalen (som også er med på prosjektet) for å innhente kunnskap om status i disse områdene. Basert på dette bør det gjennomføres en evaluering av prosjektet som gir råd i.f.t. hva som bør gjøres.

Prosjektperiode

Evaluering og konklusjon bør foreligge i løpet av 2019

10.4 Formidling av kulturminner

Fylkeskommunen har forvaltningsansvaret for kulturminner. Dette omfatter også et ansvar for å formidle disse. I dag skjer dette i hovedsak gjennom «Fotefar mot nord». Fylkeskommunen forventer at man i løpet av 2019 vil starte arbeidet med å se på hvordan kulturminner skal formidles i framtiden. Dette vil blant annet skje i lys av evalueringen av fotefarprosjektet og arbeidet med en regional kulturminneplan.

Prosjektperiode

Fra 2019 – 2021

10.5 Utvikling og profilering av Skulpturlandskap Nordland

Skulpturlandskap Nordland er et internasjonalt kjent kunstprosjekt. Det har et større potensiale for profilering som et produkt innen opplevelsesnæringene.

Prosjektperiode

Hele perioden

10.6 Utvikling av kreative næringer og kulturnæringer

Sammen med Innovasjon Norge skal det utvikles gode programmer som kan bidra til at flere kunst- og kulturarbeidere får større næringsmessig verdi av arbeidet sitt. Like viktig er det at flere av de kreative næringene får en større næringsmessig verdi. Slike programmer må ha som premiss at kunst- og kultur har en egenverdi.

Prosjektperiode

Oppstart 2019

11 Litteratur

11.1 Oppfølging av nordnorsk litteraturstrategi

For å nå målet om å styrke produksjon av nordnorsk litteratur er det nødvendig å se på både etablerte forfattere og på rekruttering til feltet. For å sikre rekruttering av nordnorske forfattere fins det allerede flere tiltak. For barn og unge gis det tilbud om

skriveverksteder gjennom Den kulturelle skolesekken (DKS) Det kan være aktuelt å utvide Skrive- og dramaleiren som arrangeres av fylkesbiblioteket, til å omfatte hele landsdelen og eventuelt utvide med flere kulturelle uttrykk.

Prosjektperiode

Skal være avklar i løpet av 2019

11.2 Litteratur for barn og unge - stipend

Den nordnorske litteraturstrategien har et tiltak som innebærer at det skal utvikles et talentprogram for ferske forfattere. Et tiltak for å styrke unge eller nyutdanna forfattere kan være å etablere et eget program i landsdelen. Litteraturstrategien anbefaler også at det etableres en nordnorsk litteraturpris for barne- og ungdomslitteratur.

Prosjektperiode

Avklares i løpet av 2019

12 Film

12.1 Etablere filmkommisjon i Nord –Norge

Det er behov for en strategisk satsing for å få flere filmer produsert i Nord-Norge. For å få til dette må det arbeides aktivt med tilrettelegging for produsentene.

Prosjektperiode.

2018

13 Kulturminner

13.1 Bygningsvern og handverkskompetanse

Fylkeskommunen har ansvaret for kulturminner, inkludert bygninger. Det er en utfordring å sikre handverkere med kompetanse på istandsetting og restaurering basert på antikvariske prinsipper. I samarbeid med andre fylker, Sametinget og nasjonale myndigheter (RA, Fortidsminneforeningen og Kulturminnefondet) er det i 2018 satt

fokus på dette. Det forventes at dette vil være et pågående arbeid de neste årene.

Prosjektperiode

I 2018 forventes det at dialog etableres, slik at det igangsettes mer konkrete tiltak fra 2019 – 2020.

13.2 Formidling av bergkunst

Bergkunsten er av våre mest attraktive kulturminner, både lokalt og i reiselivssammenheng. En digitalisering av både figurene, bergflatene og stedet, gjennom film, bilder og tekst ville gjøre oss i stand til å nå ut også til de som ikke har anledning til å besøke stedene. Prosjektet er igangsatt og vil fullføres i 2018. Arbeidet vil sees i lys av «Strategi for reiseliv- og opplevelsesnæringer i Nordland 2017-2021»

Prosjektperiode

Arbeidet er igangsatt og forventes fullført i 2018

13.3 Krigsminner i Nordland

Nordland fylkeskommune samarbeider med andre lokale og nasjonale myndigheter om kartlegging og formidling av krigsminner i Nordland. Dette er et igangsatt prosjekt som skal fullføres i 2018. Det skal da evalueres om dette arbeidet skal videreføres.

Videre er fylkeskommunen samarbeidspart i et internasjonalt prosjekt mellom Norge og Russland. Dette kartlegger, dokumenterer og formidler historien til Sovjetiske krigsfanger som arbeidet på Nordlandsbanen, veier og annen infrastruktur under andre verdenskrig. Prosjektet er inne i sitt siste år (2016-2018), men det vurderes å søke om midler til en ny treårsperiode (2019-2021).

Prosjektperiode

Igangsatt arbeid skal fullføres i 2018, men det er sannsynlig at dette videreføres fram til 2021.

13.4 KIK – Kulturminner i kommuneplaner

Det er en nasjonal målsetting at 90% av alle kommuner skal ha kartfestet og prioritert sine viktigste kulturminner. Kartfestingen og vurderingen skal skje i en prosess i henhold til plan- og bygningsloven. Dette skal gjøres for sette et fokus på hvilke kulturminner som er viktige for befolkningen og kommunen. Kommunene og fylkeskommunen får eget tilskudd fra nasjonale myndigheter (RA) for å gjøre dette.

Prosjektperiode

Prosjektet avsluttes i 2020.